

פרשת וארא

וַאֲתָהּ וְעַבְדֶּיךָ יִדְעֵתִי כִּי טָרַם תִּירְאוּן מִפְּנֵי ה' אֱלֹהִים, וְהַפְשַׁתָּהּ וְהַשְׁעָרָה נִבְתָּה: כִּי הַשְׁעוּרָה אֲבִיב וְהַפְשַׁתָּה נִבְעוּל, וְהַחֲטָאָה וְהַכּוֹסֶמֶת לֹא נִכּוּ כִּי אֲפִילּוֹת הִנֵּה (פ' ל ל"ב).

רבים שאלו איזה שייכות יש להפסוק הזה כאן. ויש לפרש כי זה המשך מתוכחת מרע"ה, שאמר לפרעה "ידעתי כי טרם תיראוני מפני ה' אלוקים" וכפרש"י שלא יאמין ויחזור ויתחרט עוד הפעם, וגאותו גרמה לו זאת, והמו לו מרע"ה כי גאות אדם תשפילנו ויבוא שבר לגאונו, ולהיפך הענוה תגביהנו למעלה ראש וירום כבודו. והביא ראיה להשערותו כי הן הוא כי הפשטה והשעורה מפני שהם גבעול ועומדת בקשייה גבו מהבדר, לא כן החטה והכסמת שאפילת הנה יען שהיו קטנים לא נכו, ומוזה נקח מוסר לאחוז במדת הענוה ואו לא יזכה כמו החטה והכוסמת, והבן.^ב

לאו לאביים עומדת, וכי דלשיטת הסוכרים ועוכרים ג"כ כעשה שאינו זכוח רוחחת וגו' הוי עשה, כרעה הרי"מ פ"א משחיטה ה"ב והחינוך במצוה תניא, א"כ אפשר לומר דנהי דאמה"ח ליכא בשלמה עכ"פ כעשה דוחבת עובר ואיכא עשה שאינו זכוח ע"כ צריך קרא להתיר החלב, עכ"ל (וע"ש עוד שהאר"ך קצח כוח), אמנם עיי' ברמב"ם (פ"ג ה"ב מה' מאכ"א), דס"ל דהאי כללא שכל היוצא מן הטמא טמא אינו אלא באיסור לאו אכל לא באיסור עשה, ועיי' במ"ש פ"ב ה"ג.

ב) נדפס בירחון "מגד ירחים" (שנת תרפ"ז).
יש לציין כזה לדברי חו"ל (מס' ד"א פ"ד), לעולם הוי רך נקנה ואל תהי קשה כאור, מה קנה יצאו ארבע רוחות העולם קנה הולך ובה עמון עמדו הרוחות קנה עומד במקומו מה טופו של קנה זה זכה ליטול ממנו קלמוס לכתוב בו ס"ת, אבל אור זה אינו כן יצתה רוח וכי עוקרתו וכי עיי"ש.

שמות פרשת שמות

להעלותו מן הארץ והיא וגו' אל ארץ זבת חלב ודבש (נ' ח).
אח"כ (כבורות ו' ע"ב), דהיחר דאכילת חלב חידוש הוא הואיל וליכא מידי דאתי מחי ושרייה רחמנא והאי חלב כי אבר מן החי הוא ושרי, ומגלן דשרי וכי מרכתוב ארץ זבת חלב ודבש, ואי לא דשרי משתבח לן קרא במידי דלא חזי.

עמדתי כזה להקשות לפי ראיית הראשונים דחלב מקרי בשר מדמחייב כתולש חלב מן (הטריפה) [החי] משום בשר מן החי (חולין ק"ג ע"א), א"כ היכי אמרינן דחלב חידוש הוא דליכא מידי דאתי מן החי, הא חלב כודאי לאו בשר מקרי. ולזה היה נלע"ד דכמו דדרשינן (חולין ק"י"ב ע"ב) "הטמאים" לאסור ציין, לאסור ציר טמאים וציר טריפה, ה"ג ציר אבר מן החי אסור, וא"כ חלב חידוש הוא דהא לא גרע מציר אמ"ה.

ולכאורה [הא ניחא למ"ד (חולין ק"ב ע"ב) דבהמה בחייה לאביים עומדת (לנחתה עומדת הלכן כל אבר ואבר שבה קרוי אבר בפני עצמו ויש כאן משום אמה"ח - רש"י) אמנם] עדיין קשה למ"ד בהמה בחייה לאו לאביים עומדת ומכ"ש דלאו לבשר עומדת ליכא חידוש בחלב דהא לא הוי ציר איסור דהבהמה בחייה ליכא איסור אבר מן החי ולא בשר מן החי, ואפשר לומר דהך חנא ס"ל דדם נעבר ונעשה חלב (כבורות שס), והוי חידוש דלא אסור משום דם, ועדיין צ"ע א.

א) מהערת רבינו לס' שעשה"מ (ה' איטרי"ב פי"ז), וכי"ה בתשובה מהר"ח"ט סי' קי"ט, והושלם מכרי"ח מהר"ח"ט סי' מ"ב.
ועיי' במג"ח (מצוה תנ"ב) שהבין בפשטות (וכן הכניא בשם הפלתי בסי' פ"א, וכי"כ הח"ס כו"ד רס"י ע'), דחידוש דחלב הוא משום דהוי יוצא מן האיסור דאמה"ח, והקשה כקושיית רבינו דמה דחידוש למ"ד דבהמה

פרשת כא

ולא תוחרו ממנו עד בקר והנותר ממנו עד בקר כאש תשרפו (י"ב י')

פירש"י, והנותר ממנו עד בקר, למר שאינו נשרף ביו"ט [משום דאין שורפין קדשים ביו"ט דאיכא איסור עשיית מלאכה] אלא ממחרת, וכך תרשנו והנותר ממנו בבקר ראשון, עד בוקר שני תעמוד ותשרפנו (ומקויו בגמ' שכת כ"ד ע"כ).

וקשה לי לשיטת רש"י (שכת ק"ז ע"א) דס"ל דמקלקל פסור אף כשהקלקל כא לצורך מצוה [וקיום המצוה לא נחשב לתקון], אמאי אמרה תורה ליתן בקר שני לשריפתו הא היה מקלקל. ונ"ל דדוקא גבי [מצות שריפת] בת כהן וכן במילה, החלישות היה קלקול, אבל בנותר דבלא"ה אסור כהנאה לא שייך בו ענין קלקול. ולגבי זה יש לומר דמקרי תיקון בשכיל המצוה.

גם יש לומר, דכיון דאפרץ מותר היה תיקון בשריפתו ליהנות מאפרץ, כיון דהם אסורין בהנאה ואפרץ מותר היה תיקון.^(ז)

אך אשר יאכל לכל נפש הוא יעשה לכם (י"ג מ"ז).
ואיתא במשנה (מילה פ"א מ"ה) שאין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד, וקשה לי למשי"כ הבי"י (סי' ש"ה) ובהגהת שו"ע (סי' רמ"ז ס"ג) בשם שבולי לקט דאין אדם מצווה על שכיחת בהמתו ביו"ט, וכן הרמב"ן בס' (תולדות אדם) [תורת האדם] כתב ד"ל דליכא ביו"ט איסור שכיחת עבדו, הובא בכ"י סי' תקכ"ו, א"כ אמאי לא חשיב במשנה דבין יו"ט לשבת, שכיחת בהמתו ועבדו.

ועיין בתוספות ישנים כמס' יומא (ס"ה סע"א) שהקשה על הא דאמרין במשנה (שם ס"ז ע"א) שקדם רחית השעיר המשתלח מהצוק קשרינן לשון של זחורית על הסלע ועל קרני השעיר דלמה ידחה הבאת לשון [איסור דהוצאה] חץ לתחום, ותירצו שאין מביאים אותו ביהכ"פ שכבר הביאו אותו מאתמול, אי"צ על ראש

(ז) מחשבות רע"א מכת"י (ירושלים תשכ"ה) סי' י"ג.

השעיר מביאים אותו דהוי מחמר כלאחר יד, עכ"ד. מדבריהם אלו נשמע דס"ל דיש שכיחת בהמתו ביה"כ אף שלא כתוב רק בשבת וא"כ ממילא ה"ה ביו"ט, ואפשר לדחות דס"ל להחומי' ישנים דסתמא קתני דהוי עושים [כן] בכל יוהכ"פ אף אם חל בשבת.^(ז)

ובכסף משנה (הל' קרבן פסח פ"ט ה"ז) הסביר דהלאו אויל על ישראל המאכילו דלא לגוי הזהירה התורה, דעכו"ם לא חיישי למאי דמוהירי קרא, אלא לישראל מזהיר שלא יאכילום וקרי ביה לא יאכיל. ובספר החינוך להרא"ה מצוה י"ג י"ד כתב דאין לוקין ע"ז הקוי לאו שאין בו מעשה, ואלם קשה לי מודברי הרמב"ם פ"י הי"ב מה' נדרים [דכ' שמי שהזיר את אשתו ואמר לה שאין את נהנית לי, אם] הוא מזהנה אותה הוא לוקה, ועי' בכ"מ שם, הא מ"מ הוי לאו שאין בו מעשה כמו הכא דהמאכיל לא מקרי מעשה.^(ז)

קדש לי כל כבוד פסור כל רחם בכני ישראל (י"ג כ').
יש להקשות למה קדשו רק הכבודים מאם ולא קדשו גם הכבודים מאב, דהא הנס היה ג"כ על הכבודים מאב (עיי' רש"י פ"ב ל'), וא"כ מהראוי היה לקדש ג"כ הכבודים מאב? ונ"ל, דהנה לכאורה קשה כיון שהקב"ה בכבודו ובעצמו ירד למצרים כדכתיב (לעיל י"א ד') "אני" ולא מלאך ולא שרף וכו', א"כ לא היה צריך לנתנת דם על המשקוף ועל המזוחות, וגם אמאי לא היו רשאינן לצאת מפתח ביתם מטעם שכיון שניתן רשות למשחית אינו מבחין (לעיל י"ב כ"ב וברש"י שם), הלא הקב"ה בכבודו ובעצמו היה, והוא ירד להבחין?^(ז)

אולם צריך לומר דעל הכבודים מאב צריך הבחנה, דאין כל אחד יודע כבודו אם הוא כבוד לאכזי רק הקב"ה בכבודו, ובוזה ה"י הקב"ה בכבודו ובעצמו, כי זה לא ה"י יכול למסור לשליח כיון

(ז) מוטופות רע"א במילה פ"א ה', והקטע השני מתור"ע כיומא פ"ז אות כ"ט.
(ח) מגילתו רע"א על הרמב"ם.

במדד'ש פליאה איתא אין מניחין תפלין אלא בשבת, והא תמיה.
 ונראה לפרש המודש דבשבת"ת ר"ת במקום שער כשר
 תפוח, כי דין התפלין של ראש להניחו במקום שער, ותפלין של יד
 צריך להניח במקום כשר תפוח. ט.

פרשת בשלח

ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאוהו
 בשדה (ט"ז כ"ה).

ומדכתיב בפ' ג' פעמים "היום" ילפינן (שבת קי"ז ע"ב) דחייב אדם
 לקבוע בשבת ג' סעודות. ואפשר דהטעם לזה שקבעו
 הסעודה על לחם כיון דברכו וקידשו ה' לשבת כמן וכדאחוז"ל (כ"ד
 פ"א) עה"פ (בראשית כ' ג') "ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש
 אותו" ברכו כמן (שכל ימות השבוע ירד להם עומר לגולגל ובשעי לחם
 משנה) וקדשו כמן (שלא ירד כלל בשבת). ומן קראו הכתוב לחם ולעיל
 ט"ז ר"י, לכן קבעו חיוב לאכול סעודת לחם בשבת וכן כיד"ט.

וגר"א דאכילת פת כיד"ט אינו מצד חיוב שמחה, והא בשבת ליכא
 חיוב שמחה^ט, אלא דנראה דמן כבוד שבת לקבוע סעודה
 על הלחם, והכיבוד ועונג עם שמחה תרי מילי נינהו, עיין ברמב"ם
 (פ"ו מה' י"ט), שכי כשם שמצוה לכבד השבת ולענגה כך כל ימים
 טובים שנאמר לקדוש ה' מכובד וכל יו"ט נאמר בהם מקרא קודש.

רע"י בספר שמואל (כ' א' י') שיונתן מחרגם הפסק "ואצעדה אשר על
 זרעו" טוטפתא דעל דרעיה.

ט) מסי "אדרת אליהו" לרבענו יוסף חיים מבגדאד.
 י) ע"י בשו"ח (מערכת הכללים ח"א כלל פ"ב) שמביא הוכחה פוסקים
 שחולקים וס"ל דאיכא חיוב שמחה בשבת, ובסופו כ' שנראה ששיטת
 הסוכרים דבשבת ליכא חיוב שמחה מוסכמת מגדולי הראשונים, וע"ע
 ברע"ח תורה רס"י רמ"ב שקיבץ הרבה שיטות בזה, וע"ע בח"ס ארי"ח סי'
 קס"ח וסי' ר"ח שג"כ כ' דדק כיד"ט איכא חובת שמחה, משא"כ בשבת
 דאיכא רק חובת עונג (ולכן אם עונג לו להחזנות יכול להתענות).

שיאנו יודע להבחין בין טפה של כבוד לטפה שאינה של כבוד, רק
 כבוד מאם שהוא דבר הניכר ומבודד לכל, זה ה"י על ידי השלית.
 וע"ז אומרים כיון שניתן רשות למשחית אינו מבחין, ומש"ה לא היו
 רשאים לצאת מפתח ביתם עד בקר, וא"כ מה שנעשה ע"י הקב"ה
 בעצמו אין שייך בזה נס כי הקב"ה הוא היודע ומבחין, רק הנס ה"י
 על הכבורים מאם, לפי שנתן רשות למשחית ואינו מבחין בין טוב
 לרע, ומש"ה לא קדשו רק פטר רחם.^ו

והיה לך לאות על ירך וגו' למען תהיה תורת ה' כפיך (י"ג ט').
 ובגמ' (שבת כ"ח ע"ב) ילפינן מהכא דלא הוכשרו אלא עור בהמה
 טהורה בלבד דכתיב "בפיך" ודרשינן מן המותר כפיך. וכתבו
 הראשונים (רש"י ר"ן וע"כ בפ"ד דמגילה מ"ח) דאם ציפן זהב ג"כ פסול
 מה"ט דלא הו"י מן המותר כפיך. וכל ידעתי איך מתמעט מזה זהב.
 דלאו מין טמא הוא. וברש"י במנחות (דף מ"ב ע"ב) כתב על ציפן זהב
 דהטעם [דאסור] דעור כעיא דאפילו קשירתן אינן אלא רצועות
 כדאיתא בפ' הקומץ (דף ל"ה ע"א), ואח"כ גבי טלה עליהן עור בהמה
 טמאה כתב רש"י [דפסול משום] דבעינן מן המותר כפיך, ובסנהדרין
 (דף מ"ח ע"ב) כתב רש"י על ציפן זהב דפסולות דהלכה למשה מסיני
 הוא.^ז

ולטטפות בין עיניך (י"ג ט"ז).

ובתרגום תירגם ולתפלין בין עינך, ואינו מוכן לי קצת דמשמע
 דטטפות אינו לשון ארמית עד דמחרגם לתפלין,
 וביחזקאל (כ"ד י"ז) עה"פ פארך חבוש עליך מחרגם טטפכן.^ח

ו) מסי מילין דרחין עה"ת, הובא בספר חוט המשולש.
 ז) מתוספות רע"א פ"ד דמגילה ובריי"ח עמ"ס מגילה פ"ו.
 ועיין בנבוכ"י מהדו"ק ארי"ח סי' א', וע"י בהגהות חת"ס ל' קסת הסופר
 (לשתי"ס פי"ג) שמכח קושיא זו ר"ל דמ"מן המותר כפיך" ילפינן גמי שיהא
 דבר מאכל. וע"ע בשו"ח ד"ח ח"ב סי' ט'^ד.
 ח) מחרך מכתב תשובה מרבינו שנידפס בשנתון החברה לטפחות ישראל (פ"פ
 חס"ו), ומשם בליקוט תשובות וחיי מרע"א (כ"ב תשכ"ח).

סי 1852-1785 / סי 1852-1785

שעות. לכן היו הן טעמות בערב, וכה תפלות ונוקשות בבוקר. ושני הטעמות קשורים אחדים. אף המצוה, עיקר טעמה בהיותה חמה ולוחטת, ולא יצאו וצוננת... משום כך נצטוונו: "שיהיו דברי תורה חרשים עליך כאילו היום ניוונו" "שלא יהיו בעיניך כאירת ישנה שאין אדם קוראה, אלא כאורת חדשה שחל רצום לקראתה". לכן נאסר עלינו לאכול מצה בערב פסח, כדי שנחוש ניוונו טעמה בכזית של מצוה. ולכן לא נצטוונו להתחיל בסיפור יציאת מצרים ויהאין חודש ואף לא מבעוד יום, כדי שנספרו בלילה זה בריגוש והתלהבות!

(מתוך "מעין המועד" / הגדה של פסח, הביא שאול שיין ניוונו)

כ. המצאת הגר"ש אייגר לחולה. (1785-1852)

בספר תשובות רבי שלמה אייגר בנו של הגרעק"א מובא ששאל אותו איזה היות והוא יכול במצוות הרופאים לאכול רק כזית אחד בלבד של מרור וזו הסדר. והרי אנו נוהגים גם לעשות אחר כך מצות כורך זכר למקדש כהלל, כפי ינהג. שהרי הגמרא בפסחים אומרת שאי אפשר לנהוג בזמן הזה כהלל, ויאות והמצוה היא דאורייתא והמרור דרבנן, וא"כ מצוות מבטלין זה את זה. לכן עיקר מקודם לאכול המצה בלחודיה ולצאת הדאורייתא. אחר כך לכאורה היינו יכולים מיד לעשות הכורך, אבל המרור דרבנן והמצוה כבר בדרגה פחותה שהיה צו יצאנו יד מצוה ומצד הזכר למקדש כהילל, זה רק מנהג וברדרגה פחותה וינואון המרור דרבנן וא"כ המצה תבטל המרור, ולכן חייבים לאכול המרור בנפרד לצאת הדרבנן, ורק אחר כך הכורך, מצוה ומרור יחד. אבל אותו יהודי יכול לאכול רק פעם אחת המרור וכיצד יעשה?

קודם כל יש כאן מוסר השכל גדול. הרי אנחנו היינו אומרים לו שלא יעשה הכורך, מאי כוליה האי? הרי הוא חולה והוא פטור. אבל אנחנו רואים כיצד ינואון לא חיפשו פטורים והיתרים אלא חיפשו עצות כיצד יוכלו לקיים מנהגיו וכמה שניתן.

כתב שם הגאון ר"ש אייגר המצאה גאווית, שיאכל המצה כרגיל, ויחכה עם (ומרור). יאכל השולחן עורך ויגיע עד האפיקומן, ואז יש לו תרי דרבנן, יש לו אפיקומן שבא במקום קרבן הפסח, ויחד עם זה המרור דרבנן, והרי תרי דרבנן לא מבטלים זה את זה כי הם באותה הדרגה. וכך יוכל לאכול האפיקומן באופן של כורך ויצא גם יד הלל וגם יד המצוות דרבנן.

והביא שם ששאל מכבוד אביו הגאון רבי עקיבא אייגר שאכן שיבא אותו ויל המצאה אבל פסל את התשובה הזו לדינא. מאחר ובאמת בדאורייתא שייך לומר שהם באותה הדרגה ותרי מצוות דאורייתא לא מבטלים זה את זה. אולם ודרבנן, אין אנו יכולים לאמוד ששתי מצוות דרבנן יהיו בדיוק באותו המשקל. ומיטון שכאן מדובר בדיון דרבנן, אזי קשה מאד לדמות מילתא למילתא ויתכן שיש מצוה דרבנן שהיא מעט יותר במשקל מהשניה ואין לנו אפשרות למדוד את הדברים. זו היתה ההכרעה של הגאון רבי עקיבא אייגר זצוק"ל.

והשבתי לכאורה יש לי עצה בענין הזה לאותו יהודי. שיכול בערב הפסח (אושבע שיקיים מצות מרור הלילה כפי הדיון. הרי נשבעין לקיים את המצוה וזה וכו' טוב המומלץ ע"י רב גדול וכן עשה דוד המלך ע"ה. ואם יעשה כן, הרי שבאותו הערב יהיו לו באמת תרי דאורייתא, המצה מצד עצמה שהיא דאורייתא וזמן הזה, והמרור גם יהיה מדאורייתא מצד השבועה שלו. וא"כ יוכל מיד לאכול ומצה והמרור באופן של כורך ויצא יד כל המצוות ויאכל המרור רק פעם אחת ללב.

(מפי הרבי מסאלנא שליט"א)

ק. מצה שרויה.

תלמידו של הגאון רבי זב בעריש וידנפעלד מטשעבין זצ"ל נשא לאשה וית נכדת רבי עקיבא סופר גאב"ד פרטבורג. בשנה הראשונה כשנפרד מרבו (וסוע לליל הסדר אצל הרב מפרטבורג, סח התלמיד את צערו לפני הרב, כיצד

כה החיובי . ושיקר החיים הוא בלב . ונאכילת החזה נובך הכרה בלב . כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מנאף פי כי יחיה האדם . שהש"י הוא המכוה אח הכל . וזה הוא עיקר החיים . וי"ל כי נרמז בר"ת י"ב כי "היה האלהים בשמים ימנעל יועל הארץ ימהח יחין יעוד עם הכולל גי' ר"ה . כנימטריא של מ"ה עם המיליויים . ועם ג' מיליוס שיש לאות כי כזה . מ"ס ל"ד כי י' כי :

תרביז ליל ראשון

חיים על המנכג לחבל בינים זלילה של פסח . במעטו ע"י מאדומ"ר זללה"ה מאיזביאל . מפני שכל הנולדים שבטולס נגמר הולדה בפעם אחת בשלימות . וזאת הולדת הבינה שאינה עוד תכלית הולדה . רק שממנה יהיה הולדה שניה שהיא האפרוח . וכן היה כענין של יליחת מזרים שהיה בחינת לידה הראשונה . כענין של גוי מקרב גוי . ורק לא נגמר עוד אז הלידה בשלימות . כי היה לדרך ע"ד להיות לידה שניה . כידוע מכהאריז"ל . ועפ"י הדברים האלה יש להבין עפ"י פשוט בטעם המנכג . דכודאוי בכל איש ישראל בפרט . נשפע שפע הארת הקדושה מזמן הקדוש הזה . אמנם כודאוי אם היה כל אדם מרגיש בהארה הזאת היקף . כודאוי היה מוכן מיד להתחיל מחדש-לחדש מעביו לטוב . רק לאשר ההארה הזאת היא בשעה זו בפנימיות בהעלם גדול . רק לאח"כ באה לידי גילוי . אבל הכרש נהכוה מיד בהעלם . והוא כענין הבינה . שבחולדתה היא למראה עין כגולם פשוט . ואין בה שום רשם האפרוח . ובאמת בפנימיותה נמלא כל כח ריקוס האפרוח בשלימות . רק שהוא בהעלם . וכן היה ביצימ . במיד נעשו כלים מוכנים לקבלת החורה בהעלם . מה שאח"כ בא לידי גילוי כפועל במתן חורה :

יום ראשון

הנה עיקר הארת קדושה מג הפסח הוא אהבה חסד הנשפע מאחדל"ע מלד כי חסד חסד (תורת אמת)

שנעשינו אז כלים לקבל מדה חסד בחינת כסף . ומדת היראה בחינת זהב . כי שרש מזרים הוא כל מיני חמדות וכיסופין . ונקלט בנו השרש הזה בקדושה . דהיינו שיהיה כלים למדת החסד . לא שנהיה ח"ו כמוהם בחסד אז הנקרא תלום וכיסופין בטלין ורעים . רק חסד שבקדושה . וע"ז הכנים הכ"י אוחנו למזרים לקלוט את ענין שרש החסד . וזהו וישאלו ממזרים כלי כסף . שיהיה כלים למדה שהוא בחינת כסף . דהיינו חסד . ועל זה נאמר זכרתי לך חסד נעורך וגו' . ובקריעת ים סוף נעשינו כלים למדת היראה . כי אז היה הפחד והיראה מאוד שהיה הים סוגר והשונא רודף . וכמו שנאמר והנה מזרים נוסע אחריהם וייראו מאוד . ויראה הזאת היה גם כן רק כלי ליראה האמיתית . כמו שנאמר אח"כ וירא ישראל יגו' וייראו העם את ה' . וזהו וכלי זהב . היינו כלים לבחינת זהב שהוא בחינת יראה כידוע . וזהו שנאמר חורי זהב נעבה לך עם נקודות הכסף . שהנקודה שבשעת יליחת נולדים שבכנסו למדת החסד נשפעת בהתפשטות . עד שנמסך גם ההשפעה של מדה היראה . ומשרש מדה יראה . [*שכח בחינת גבורה] באים כל מיני השפעות ברו"ג . כי גם החורה ידוע כי אורייתא מגבורה נפקת . וזה נרמז במלת חורי . [וראיתי זה אח"כ בכפתיק הוהג ישראל שמתל חורי מרמז על ג' חירות שבכתב ושנע"פ] . והשפעות בני חיי מזוני נמשכים גם כן ממדת הגבורה [ולזה נקרא כל השפעות אלו בלשון גבורה . מזוני . גבורות גשמים . בני גבורות אנשים . חיי . ואם בגבורות שמונים שנה] . וזהו שהוכרו ג' השפעות אלו בדברי חז"ל בלשון קטין . על מזוני אמרו ז"ל קטין מזונותיו של אדם כקיים . ועל בני אמרו קשה לזונן כקיים . ועיקר המכוון של זיווג הוא בני . ומי הוא הקיים בעלמו . שהיה הישועה בהללה ממות לחיים . מפני שכל השפעות האלו נמשכין ממדת הגבורה ככ"ל . ולדך זה נקרא קשה . וד"ל :

יודעת היום והשכחה אל לבך כי ה' הוא האלהים בשמים כסעל ועל הארץ פתחת אין עוד . י"ל שנרמז בזה מנאף אכילה מלה . שהוא רחל דמהימנותא כידוע . וזהו והשכחה אל לבך . כי עיקר ענין אכילה בכלל הוא להמכ"ך דרית

השכחה וגו' לתח לכם והקוב :

כ"כ וארץ . כבר מלחינו הקדוש היחודי מפרשיםהא יחזיק במעוץ ועשה שלום . כל מנאף אכילה מלה . ובנידלתי יחיה כוונתו . שאלו מהרים ונשמרים יחיה למנוס גדול . ולדרך . מזה נמשך אחדות אכילה לתח . וזהו יעשה לב יעשה לי :

ה' . כי שמים וארץ היינו ה' שמים וארץ גו' שלום . יחיה זה שכול אחרון של הקדושה . כי הוא שביעי לבית . [*בחינת מקבל] דב"ה המינחה מורה על כפתיק . ומדת היסוד גם כן בפסוק כ"ל ה' יחזק ר"ת גימ' מלכו"ה . גי' שלום וס"ה מלה ככ"ל :

של פסח

זה נתגלה ביום קריעת שלשמה שנאמר ויקח שש ריבה מורה על מהירות . דמה גדול מאוד בהכלית הישיבה . כמו שנאמר : כנגד הלשון רכב בחיר : א"ר מרכבותיך ישועה . דמה אלו יהנך . כפי ד"ה האון . והמהירות י' שיעור וגבול . וישועת ק' שין :

כסף וכלי זהב וגו' . קבול ויכל לקבל בחוכו כשולח כלים ממזרים . שנעשינו

ומת

ט"ה באדר לילי סוף
בציון מנצחם כהן
במחנה מלחמה וכו'
ז כל קדושת הארץ
עצם בקדושה ובמלכות
עצמו על כל המדינה
עצם ובמחנה אמן.

ב אמרי מבן המחבר כ"ק אדמו"ר בעל שבט מיהודה וצ"ל אמת

היינו כלשון בני"א שרונים לכו"ח דבר אומר יאמר
נא פלוני, אך שהליל אי"ע מהו זכויותו גם ככל
עבודתו אלל לכן עסק בחזרה וזחפילת וכו"ח אומר
הט"ו שיר המעלות, או כל ספר חבילים שזה נדרש
גי"כ משה"מ הזה יאמר נא ישראל ישראל סבא. וזהו
לולא וכו' בקום עלינו אדם וכו' וכו' ומסיים ברוך
ה' וכו' נפשו כלפור נמלטה מפח יוקשים. והיינו
מהרשחוק והמכמורים שפורשים ללכוד בני"א ברשת
הדמיון, לבעל מחיות האמתי שהוא החזרה בשביל
גרעיני תבואה וכדומה. הפח נשבר ואנחנו נמלטנו
בידענו כי פארנו בכל לרצונו צמח ה' עושה שמים
וארץ.

לכן לא שייך לומר שהחיו לזמן הזה כי אדרבה
צומח הזה אנו מקבלים צירור החיים כי הם
חיינו ואורך ימינו.
וי"ק שזהו"ע המחזור ש"ה לדוד לולא ה' שהיה
לנו יאמר נא ישראל וכו'. ואיחא במדרש
ישראל סבא. דהיינו יעקב אבי"ה. וי"ל הפ"י כי
ענין שרשו מיעקב אבי"ה שעל הגוון היה עוסק
בפרנסה וזחפילתו ונתן לי לחם לאכול וכו'. ולכן
הארמי פירש עליו רשחו כמו שאנו מחילין באגדה
בגנות ארמי אובד אבי שלכן בקש לעקור אותו
בעמל הפרנסה ממקום חיותו בחזרה כידוע מיושב
אוהלים. וע"ז אמר דוכמנ"ה יאמר נא ישראל.

בשביעי של פסח תרס"ו בסעודת היום

מאכל אמת הנזכר במדרש שה"ש בפסוק סמכו
באשית (שידוע שהפסוק הזה איחא בגמי על
אוי"ש של יו"ע בכלל). אחס אחינו בני אושא
שקבלתם רבותינו במאכל אמת ומשחה וכו', והלשון
נפלא שלא נמלא כזאת לומר מאכל אמת. וי"ל שרומח
על כלל קדושת אכילת יו"ע ששרשה בקדושה
מאכילת מלאה בפסח שהוא מאכל אמת כ"ל. וחג
הפסח הוא שורש כל הג' רגלים כידוע רגל שבו
ר"ה לרגלים. ובכלל קדושת הרגלים הוא קדושת
אמת שעיך שמש רגלים ידוע שהוא ע"ש עליית
הרגלים. ומפני זה... (כשאר חסר)

בצאת ישראל ממצרים בית יעקב וכו'. המחזור
הזה הוא על ק"ים שהיה בזכות יעקב
שנקרא ישראל שעליו אומר דכע"ה לולא ה' שהיה
וכו' יאמר נא ישראל. ישראל סבא וכו'. וע"ז נזכר
בכאן ב' השמות 'צאת ישראל ממלרים בית יעקב
וכו'. וי"ל שזוה נרמז שעיך ק"ים היה ע"י צירור
האמת. וכן נמלא בשה"ק תורת אמת עה"פ מה
תלעק ח"י ר"ה אותיות אמת. שמתברר בישראל
ע"י אכילת מלאה בפסח שמברכין עלי' באכילת
הראשונה ולו"י עלי' אכילת מלאה, כבר אמרנו
שמרומח בסופ"ה בגימ' אמת. שתכלית מכון המלאה
לכבו"ם בקרבו מדה אמת והמאכל הזה יתכן לקרותו

אך את כפי המהרה
גריש לפמוד על כפי
צ"ס, שמבררוב ע"י כי
זה הקדושה הוא הק"ה
י"ו למ"ט ימי הספירה
חכה השבט זכרון כי
השבט זכרון הוא ה'
ימים ישכון, והמיד הוא
גמי הכוא דאמר ח"ב
ז"כ משבט זכרון קארני.
זה עסק החזרה, צ"ח
ה זכרון בלחך ויבשר
זה להראות צוה ב"ב
בית לנו תורה. וזה
ימים ופס רואה את
ק"ה חיותם הוא צ"כ.
בחזרה צ"ס התנחלה,
היינו לגודס צ"ח
צ"ח הרשחוק אי"ה
האי"ס ממקום חיות.
זה משתנה זכרון תורה
ושכן זהו להלל צ"כ
בעל היו מדברי תורה.
ג"כ יבמה לנו צ"ח
זהו האמתי צ"ח. וכן
התלחה חיים צ"ח
ז"כ צ"כ של פסח.

לכבד הזאת שהכל אך ורק מהשי"ת. ולזה שבת הוא מקור הצרכה. וזה אפשר לכוון צמיחה לליל שי"ק שזכרנו שאלו ידיכם קדש ואמרו וכו'. סילוק נחות האדם והכבדה צ"ק כי השי"ת הוא

המשפיע ועל ידי זה צורך ה' אשר נתן מנוחה וכו' צרכה והשפעה בכל עניינים צצבת קודש. ויש להם שייכות צמיחה צליל שבת קודש פרשה שמיני כ"ל.

ליל א' דפסח

בטעם למנהג ישראל לאכול צ"ס צליל הסדר. צחורה אמת מציא עפ"י דברי רבו האדמו"ר ז"ל מאחיצתא שכל הנולדים שצטולם עגמר ההולדה צפעס אחת בשלימות. זולת הולדת הצילה שאינה עוד חקלית ההולדה רק שממנה יהיה הולדה שניה שהיא האפרוח. וכן הכוונה צניחת מלרים שהיה צצחית לידה הראשונה כענין שנאמר גוי מקרב גוי. ורק נלך הוב עוד לידה שניה כידוע מהאר"י ז"ל. וזקני ז"ל מבאר צאריכות יוחר וחוכן דבריו שעיקר הוכוון צניחת מלרים היה קצלת החורה. וז"ל היה השורש לזה רק שהיה צהעלה. וזה כמו הצילה שנגזל צה ריקום האפרוח בשלימות עיי"ש צצבריו המתוקים. ונראה לי להוסיף על דבריו אפשר צדך רמו. כי זמן

גיבול האפרוח צצילה הוא כ"ל יום. וידוע כי שם א"הי שהוא צגימי כ"ל הוא השם של תשובה. וצ"ל שילאו צלי זכות מלידם כמו שנאמר "ואת ערום ועריב". וכדי להגיע לקצלת החורה נלכו להכנה ותשובה מלידם שזה עלם ספירה העומר מ"ט יום. וידוע שמנין זה של י"ט והכנה ע"י ספירה העומר לחג השבועות זמן מהן חורה מתעורר בכל שנה ושנה. ולרמוז זה אוכלים מאכל הראשון צליל הסדר צלים, שהגמר ושלימות ההולדה היא האפרוח, שנגמר אחר כ"ל ימים הרומו לתשובה שם א"הי, לרמוז להאדם מה שלפניו, כדי להתקרב להשי"ת ולזכות להגיע לקצלת החורה צגו השבועות זמן מהן חורתנו.

הוא צורך רבו שאמר א"הי = אמת, צניחת א"הי
אמת ש"ס. יתקרב צנין וזה הוולדה ש"ס

תרפ"ה יום ב' דפסח (מכת"ק)

בתורת אמת. רשע יראה וכעס, דברנו מזה כי מצות אכילת מצה מורה על יראה וצמצום וכו' עד סוף המאמר. ולזה נרמו בר"ת רשע יראה וכעס גימ' יואה וס"ת גימ' מצה עיי"ש. להצין שייכות רמו יראיה מל"ה צחיות אלו דוקא. אמרתי להצין צזה שאלת הצן רשע מה העבודה הזאת לכס וכו' כפר צעיקר ואף אחת הקכה את שיניו וכו' עשה ה' לי ואלא לו אלו היה שם לא היה נגאל. הדקדוקים ידועים. (א) מה נשתנה שאלת הרשע מהצן חכם אשר לזה וגוי אחר. (ב) האם צקושיא זאת צבר נקרא כופר צעיקר. (ג) מה זה הקכה את שיניו. (ד) ואמר לו צצבור זה וגוי לי ואלא

לו ואלא לך מצעו לי למימר. אך אולי כידוע צכלל האמונה, והוא העיקר שצעיקרים, השיי יודע הכל מראש מה שיהיה צסוף ועכ"ז עיקר רלנו וחפלו צבהחירה וכידוע מה צהרמצי"ם ז"ל מענין ידועה וצחירה. ואם לא היה רלנו צבהחירה לא היה לנו צמה לעבוד את ה' וז"ל. וזה מה שאיתא צגמי הכל צידי שמים חוץ מ"ש. הכל צידי שמים הוא ידועה, חוץ מ"ש הוא הבהירה. צניכול אומר השיי חין לי צזה שום חלק רק הכל שלך וד"ל. וכמה פעמים צצרחי מדברי האוכ"ק עצדו וגוי ציראה דא עומ"ש והאוי עול לא יכל לקבל מאן דכפית צאחרת. גם צבר אמרתי עבודה הזאת מרמו על יראה. וזה ששואל

הרשע מה העבודה הזאת לכס ולא לו הוא צ"ל צרשותכם צצחכה וזה : אומר שגם זה הוא צה הכלל, היינו, מהכנה צ רק הוא לשיטתו חז"ל כפר צעיקר, היינו צצד לנו כלל צמה לצבור ה' שגם זאת צצרי הרשע : מהשיי מענין י"ט י"ט : אחת כופר צעיקר ה' עיקרים הוא חז"ל מה"ב לכל המעשים ח"כ ג"ה מ"ש ח"כ א"ה ח"כ ואולי היינו דפסח ח"יין דפס הוא צרשעתו הוכך צ כופר צעיקר ר"ל, והוא ועטנתו עוד על הצדו ציראה שאומר חוץ צ"ל צאם יחפון אחת לישראל אז יגיד לו ח"ך האק ד אחת הקכה את שיניו לי צלאחי ממלרים לי זה שעשה השיי עבודה ה' לי ואלא לו, צלאחי ממלרים לחירות היה רק כדי צי שהוא ציראה, צצרי עומ"ש והאוי עול לא יכל ואם כדצרך שגם י"ט ח"כ צוודחי הוא יכל י"ש חף חם הוא כפיה היה ציליאה, ולזה צצד שם (לא היית צה) ציראה, היה צניכול צה היינו לא היה גאולה צ רשע יראה וכעס ר"ת צ שהוא יראה צ